

1 WRZEŚNIA - PAMIĘTAMY

Naród, który traci pamięć, przestaje być narodem, staje się jedynie zbiorowiskiem ludzi czasowo zajmujących dane terytorium. (Józef Piłsudski)

Do tych słów nawiązano w trakcie uroczystego apelu, który odbył się 1 września pod harcerską „Lilijką”.

Są w zbiorowej pamięci narodu daty, które zajmują miejsce szczególne w świadomości Polaków. Do nich należy 1 września 1939 r. Choć minęły 82 lata,

nie wygasa pamięć o tych dramatycznych wydarzeniach - mówiła prowadząca uroczystości Mirosława Rzepecka.

Wcześniej na plac przed pomnikiem wmaszerowały poczty sztandarowe, które wprowadził dh Tomasz Jabłoński. Miejsce pamięci otoczyła młodzież szkolna. Odśpiewano hymn państwowy.

- Można zapytać - po co tu znowu jesteście? W jakim celu tu przybyliśmy? - pytał starosta Lech Janicki i zaraz odpowiadał: - Jesteśmy tutaj po to, aby powiedzieć, że pamiętamy. Pamiętamy, co wiele lat temu zdarzyło się 1 września i jak tragiczne były to wydarzenia.

Za tę pamięć i obecność starosta podziękował młodzieży, harcerzom, strażakom, przedstawicielom policji...

Głos zabrał także burmistrz Ostrzeszowa. Zwracając się do młodzieży, mówił: *Wojna nie wyznacza granic wieku. Wojna, niestety, zaangażowała wszystkich Polaków* - mówił Patryk Jędrowiak. - *Gdy się rozmawia z tymi, którzy walczyli za*

ojczyznę, to mówią o bardzo prostych motywacjach, że szli walczyć za rodzinę, że robili to dla sąsiadów, dla znajomych, którzy już doznali krzywdy, walczyli za miasto, które było niszczone... Dzisiaj, żeby okazać patriotyzm, nie musimy walczyć,

i tych, którzy za jej wolność zapłacili najwyższą cenę.

Uczestniczące w apelu delegacje złożyły pod harcerskim pomnikiem wiązanki kwiatów.

Krótko trwał ten apel, ale przecież nie w wielości słów, nawet najbardziej

ale nauczymy się szanować drugiego człowieka, nasze miasto, naszą małą ojczyznę.

Spod „Lilijki” popłynęły także słowa modlitwy w intencji ojczyzny

podniosłych, zawiera się sens takich uroczystości. Ważne, że pamiętamy, i oby ta pamięć naszego narodu o swej historii, również tej bolesnej, zawsze trwała.

K. Juszcak

© TYM NIE MOŻNA ZAPOMNIEĆ

Pod ścianą tego budynku oraz w innych miejscach wsi żołnierze hitlerowskiego Wehrmachtu rozstrzelali i spalili żywcem 34 osoby cywilne, w tym mężczyzn, kobiety, starców i dzieci i trzech nieznanymi żołnierzami Wojska Polskiego.

Każdego roku 1 września w Torzeńcu odbywają się uroczystości upamiętniające straszliwy akt terroru niemieckich żołdaków wobec mieszkańców wioski. 82 lata temu, chępiący się wysoką kulturą Niemcy wtargnęli do malutkiej wioski i bez żadnego skrupułów, bez wahania mordowali dzieci, starców, kobiety... Część z nich żywcem spalili. Ten atak na ludność cywilną był aktem niespotykanego w cywilizowanym świecie terroru.

O tej zbrodni nie można zapomnieć, wielką w tym rolę starszego

pokolenia i nauczycieli historii, których powinnością jest mówić prawdę o II wojnie światowej, których powinnością jest niedopuszczenie do zakłamywania tamtejszej rzeczywistości, by, jak chcą niektórzy, współwiną za wojnę obarczyć Polaków.

Torzeniec co roku krzyczy do nas głosem

jego pomordowanych mieszkańców - nie pozwólcie o tym zapomnieć, niech nasza ofiara nie pójdzie na marne!

Takich wsi, miast, miasteczek, które padały ofiarą niemieckiego najeźdźcy, były setki, tysiące. W czasie II wojny światowej, wywołanej przez Niemców, zginęło 60 milionów ludzi, w tym 6 milionów Polaków. Oczywiście są to dane szacunkowe i trudne do zweryfikowania.

W tegorocznych uroczystościach wzięły w Torzeńcu udział poczty

sztandarowe Ochotniczej Straży Pożarnej z Doruchowa, Torzeńca, Morawina, poczty Szkoły Podstawowej w Doruchowie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Torzeńcu oraz poczet PSL z Ostrzeszowa i Doruchowa.

Przy pomniku ku czci zamordowanych mieszkańców odbyła się msza święta w intencji ofiar. Odprawił ją proboszcz parafii Morawin, ks. Grzegorz Nickiel.

Po mszy złożono kwiaty pod pomnikiem. Następnie głos zabrali zaproszeni goście.

W uroczystościach uczestniczyli też mieszkańcy Torzeńca i okolicznych miejscowości oraz harcerze.

(sm)

